

TEMAT: **Formy ochrony przyrody w Polsce**

Cel ogólny: Zwiększenie świadomości i wiedzy uczniów na temat ochrony przyrody.

Cele operacyjne:

uczeń:

- **umie** wymienić formy ochrony przyrody w Polsce;
- **wie** co to jest: park narodowy, park krajobrazowy, rezerwat przyrody, obszar chronionego krajobrazu, obszar Natura 2000, pomnik przyrody, stanowisko dokumentacyjne, użytek ekologiczny, zespół przyrodniczo-krajobrazowy, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów;
- **wyjaśnia** cele tworzenia parków narodowych;
- **wymienia** poznane parki narodowe;
- **podaje** podstawowe zasady zachowania się na terenach chronionych;
- **wskazuje** na mapie położenie parków narodowych;
- **pozna**, na czym polega zastosowanie poszczególnych form ochrony przyrody;
- **poznaje i utrwała** wyrażenia: ekosystem, otulina, namulisko, torfowisko, wywierzysko, ostoja, siedlisko, sukcesja ekologiczna, łąka, korytarz ekologiczny, sozologia;
- **poznaje** pozytywne aspekty zamieszkiwania na obszarach Natura 2000;
- **rozwija** zainteresowania przyrodnicze i dostrzega piękno otaczającej przyrody;
- **potrafi** samodzielnie korzystać z dostępnych źródeł informacji;
- **poznaje** obiekty przyrodniczo cenne w swojej okolicy;
- **poznaje** podstawy prawne ochrony przyrody w Polsce i Europie;
- aktywnie **pracuje** w grupie.

Metody:

- słowna,
- oglądowa,
- ćwiczenia praktyczne,
- gry i zabawy.

Formy pracy:

- praca zbiorowa,
- praca indywidualna,
- praca w grupach.

Środki dydaktyczne:

- broszura edukacyjna „Formy ochrony przyrody w Polsce”,
- zeszyt ćwiczeń „Formy ochrony przyrody w Polsce”,
- mapy: fizyczna i krajobrazowa Polski,
- atlasy uczniowskie,
- internet,
- atlas roślin,
- atlas zwierząt chronionych,
- atlas parków narodowych,
- biuletyny ekologiczne,
- magnesy, ołówki, kredki, gumka, nożyczki, szary papier, pisaki.

Czas trwania: 45 minut

Przebieg zajęć:

1. Przywitanie i zaproszenie uczniów do zajęć.
2. Zapoznanie uczniów z tematem i celami zajęć.
3. Rozdanie uczniom pakietów edukacyjnych „Formy ochrony przyrody w Polsce”.
4. Nauczyciel wspólnie z uczniami omawia broszurę „Formy ochrony przyrody w Polsce”.
5. Uczniowie, pracując z broszurą, odpowiadają na pytania dotyczące ochrony przyrody:
  - jakie są formy ochrony przyrody w Polsce?
  - na czym polega zastosowanie poszczególnych form ochrony przyrody?
  - czy człowiek może prowadzić działalność na obszarach Natury 2000? jaka to jest działalność?
6. Uczniowie w zeszytach i na tablicy rozwiązują zadanie nr 4 z zeszytu ćwiczeń (w razie problemów uczeń korzysta z informacji zawartej w broszurce).
7. Uczniowie rozwiązują jedną z krzyżówek w zeszytach ćwiczeń i na tablicy, w razie trudności korzystają z broszury lub dostępnych materiałów. Po rozwiązaniu krzyżówki nr 3, której hasłem jest sozologia, nauczyciel wyjaśnia, co oznacza ten termin; uczniowie mogą zapisać krótką notatkę w zeszycie. Po rozwiązaniu krzyżówki nr 19, której hasłem jest nazwa jednego z najsłynniejszych pomników przyrody w Polsce, nauczyciel inspirowanie do dyskusji na temat pomników przyrody.
8. Uczniowie w zeszytach i na tablicy rozwiązują wybrany diagram z zeszytu ćwiczeń. Po wykonaniu zadania wypisują nazwy roślin lub zwierząt, przy każdym podając krótką charakterystykę (praca indywidualna, możliwość skorzystania z dostępnych materiałów).
9. Nauczyciel dzieli uczniów na cztery grupy (grupa wybiera lidera). Każda z grup dostaje do wykonania jedno z zadań znajdujących się w zeszycie ćwiczeń – str. 5-8) Uczniowie indywidualnie w zeszytach ćwiczeń łączą punkty, następnie rozpoznają powstałe logo parku narodowego. Grupowo przygotowują krótką prezentację tego parku (korzystając z dostępnych materiałów, ewentualnie internetu).

Zadania dla grup:

I grupa – ćwiczenie 5,

II grupa – ćwiczenie 6,

III grupa – ćwiczenie 7,

IV grupa – ćwiczenie 8.

Liderzy prezentują pracę swojej grupy.

10. Po prezentacji odbywa się wspólna dyskusja – nauczyciel ukierunkowuje dyskusję, zadając pytania: „Dlaczego tworzymy obszary chronione?”, „Jakie mamy formy ochrony przyrody w Polsce – podaj przykłady” itp.
11. Zadanie domowe:
Uczniowie łączą się w pary (ewentualnie w grupy, w zależności od liczebności uczniów w klasie) i losowo wybierają dla siebie zadanie spośród zadań od nr 9 do 18 z zeszytu ćwiczeń (str. 9-13). Opracowane materiały mogą być zaprezentowane na następnej lekcji, na dodatkowych zajęciach (ścieżkach ekologicznych, przyrodniczych, kołach zainteresowań itp.).
Po sprawdzeniu przez nauczyciela materiały te można przesłać na adres redakcji Biuletynu „Natura i Kultura”: biuletynpke@wp.pl lub Zarząd Główny Polskiego Klubu Ekologicznego, ul. Sławkowska 26 a, 31-014 Kraków, sekretariat@zgpke.most.org.pl.